

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

R. P. D. Mathejo. Mediolanen. jurium Paroch. Veneris 3. Junii 1673.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

de duabus (ut hic) per unionem effectis unica.

5 Prout quoque plana fit quoad quintum, quod Episcopus non tenetur prima Pontificalia exercere in Ecclesia Cathedrali Valven. quia agitur de duabus Ecclesiis æquè principaliter unitis, prout ultrà præsumptionem Juris stantem pro unionem æquè principaliter facta, ut in *decis. 2138. num. 6. coram Coccino* adest ejus actualis agnitio, seu Canonizatio in Brevi super confirmatione concordia, de qua supra edito à san. mem. Urbano VIII. quo stante, in arbitrio residet Episcopi in una vel altera prima Pontificalia exercere, nec regere valet dignoritas Ecclesiæ Valven. quæ ex præfatis sublata fuit, nec consuetudo Episcopi, quæ non probatur; nec probata relevare, tanquam de re ipsiusmet Episcopi merè facultativa.

6. Et denique plana fit quoad septimum, quod cogi nequit Episcopus distinctos deputare Examinatores Synodales pro utraque Diœcesi, prout cogi non valet habere distinctam Synodum, ut tradit *Frances de Eccles. Cathedr. cap. 8. nu. 370.* ex sæpe dicta ratione unicitatis Ecclesiarum, seu Diœcesum respectum Episcopi.

Et ita decisum fuit utraque &c.

Rota est in voto Episcopum non teneri; & respectivè teneri ad petita per Capitulum Valven. prout in suprascriptis Decisionibus per rationes in eisdem latius deductas.

I. Emerix Sac. Rotæ Decano.

ADNOTATIO.

I. Notandum hic est, quod licet Episcopus duarum Ecclesiarum, æquè principaliter, seu accessoriè unitarum, unum tantum Vicarium Generalem regulariter retinere teneatur, ut firmant Decisiones mox relatæ: tamen si una ab altera notabiliter distet, Vicarium Generalem in Diœcesi in qua non residet, deputare debet, ut respondit Sac. Congreg. Concil. in *Gerutinen. & Cariaten. 2. Octobris 1706.* ad quintum, in qua distantia triginta miliarium notabilis ad hunc effectum repu-

tata fuit, & admittit quoque tertia Decisio supra adducta in §. imò quod plus est, & favet *Frances de Eccles. Cathedr. capit. 8. nu. 380. & seqq.*

R. P. D. MATHEJO.

Mediolanen. jurium Paroch.
Veneris 3. Junii 1673.

ARGUMENTUM.

Cura Animarum unius Ecclesiæ Parochialis, potest esse penes plures si sunt in titulum instituti, qui constituent unum Collegium non minus tribus, & habent commune gubernium.

SUMMARIUM.

- 1 Parochi in administratione Sacramentorum, in exactione oblationum, & funeralium intra fines Parochiæ habent juris assistentiam.
- 2 In jure non repugnat, quod duo, vel plures non possint esse insolidum Curati.
- 3 Plures unius Ecclesiæ Curati, licet non sint sponsi, tamen Sponsum nempe Parochum representant.
- 4 Plures Ecclesiæ Curati provisi in titulum, si non singuli actu, saltem habitu Rectores denominantur.
- 5 Plures Curati unius Ecclesiæ Parochialis quando, & quomodo dicantur constituere Collegium ostenditur, & nu. 6. 7. 8. & 9.
- 10 Vicario Ecclesiæ Parochialis perpetuo, competit jus privativam quoad curam animarum, etiam quoad illum, cui adheret Cura radicalis. Vicarius perpetuus habet Curæ exercitium auctoritate juris. ibi.
- 11 Clausula, ut prius, operatur ut nulla inducta dicatur novatio, nec facta mutatio & nu. 12. & 13.
- 14 Ecclesia Parochialis potest erigi in Collegiatam, & Cura remanere penes eum, qui illam antea habebat.
- 15 Executor litterarum Apostolicarum, non

- non potest immutare, seu pervertere formam sibi prescriptam, & sub certis modis limitatam, non obstante Recltoris Ecclesie consensu, & n. 16.
- 17 Beneficium liberum, non potest redigi in servitutem.
- 18 Una Ecclesia potest subesse pluribus independenter diversis respectibus.

DECISIO V.

AB hoc Sacr. Rotæ Auditorio postquam per biennium Sacri Palatii Prefectura vacare me impulit, cum exardescenti cupiditate continuo æstuarem sub hujusmodi aureo pondere, in quo vere virtus reperitur dorsum meum incurvare, & ad hoc aviditas à meis Condominis discendi assiduis stimulis animum meum excitaret, tandem studiis Rotalibus, & Sacri Palatii negotiis insimul incumbere, genio meo indulgendo, causam pro prima vice proposui aliàs agitam cor. bon. mem. Dunogetto inter Curatos Portionario, & Præpositum, & Canonicos Eccles. S. Babylæ, cujus facti series ita se habet.

Erant consumptis sæculis quatuor Curati Portionarii in Eccles. Parochial. S. Babylæ, quibus innixum erat onus, eam regendi, & gubernandi, & sequuto obitu unius, tempore quo Divus Carolus suam vitam sanctitate, & miraculis illustrabat, de anno 1580. hanc eandem portionem cum aliis tribus incorporavit, illasque ad invicem confudit, itaut imposterum tres solummodò remanere, & in Ecclesie ejusdem gubernio præesse deberent, retenta pro indiviso possessione omnium bonorum, & jurium Parochialium, ut in summario præteritæ positionis 14. Martii 1678. num. 1. Qui supponendo eorum voluntates hujusmodi incorporationi, constituerunt Syndicum, & Procuratorem, ut ea, quæ facta erant communia, communi nomine exigerentur, & agerentur, ad hoc, ut Ecclesia utilius regi, & gubernari posset, ut in eodem summario num. 2.

Post nonnullos annos, nempe de Anno 1587. q. Hieronyma Mazenta in Tabulis Testamentariis hærede univër-

li scripta eadem Ecclesie. S. Babylæ, five ejus Rectoribus præsentibus, & pro tempore existentibus, ejusdem omnis injunxit, ut in dicta Ecclesia erigeretur Præpositura cum octo Canonicis, & isti quotidie horas Canonicas canere in dicta Ecclesia tenerentur. Et unum ex illis in præpositum, aliosque duos in Canonicos nominavit, adjecta lege, quod Juspatronatus di Præpositi, & quatuor Canonicorum laicis conservaretur, ut in eodem summario num. 3.

Juxtà autem formam dispositionis Testamentariæ ejusdem Hieronymæ Archiepiscopus Mediolanensis executioni demandando facultates sibi elargitas à felic. record. Papa Sixto V. in Bulla edita 5. Kalend. Junii 1588. eandem Ecclesiam in Collegiatam erexit, & Præpositum, & octo Canonicos de Juspatronatus instituit, & juxtà præceptum sibi in eadem Bulla injunctum, omnia jura eisdem Parochis competentia intacta, illæsa, intera, unita, & annexa, tam circa curam animarum, quam circa alia præservavit, ut in eodem summario num. 4. & 5.

Verùm cum postea Archiepiscopus decrevit, quod imposterum Dominum Ecclesie, & omnes suppellectiles esse deberent penes Præpositum, & Canonicos, & alia quamplurima firmavit, quæ jurgia, & contentiones inter eosdem Curatos Portionarios, & Præpositum, & Canonicos excitaverunt, itaut de anno 1614. rumor illarum in Rota streperit, & ab eadem de anno 1615. capta fuit resolutio coram bon. mem. Dunogetto ad favorem ejusdem Præpositi, & Canonicorum.

Pendente adhuc lite in Rota cum varia emanaverint hinc inde Decreta in partibus, variæque innoyationes accumulatæ fuerint, Signatura sub die 20. Maii 1677. rescripsit -- *Circumscriptis omnibus gestis in partibus post pendentiam litis in Rota, omnia ad Rotam.* Et proposito dubio à R. P. D. meo Calata ju sub die decimaquarta Martii 1678. An Parochis Portionariis S. Babylæ danda sit manentio in possessione totius, & omnimoda

Curæ Animarum, & omnium jurium, & functionum Parochialium privativè quoad Capitulum, nulla capta fuit resolutio; ex quo placuit DD. respondere, quod videretur de bono jure, etiam ad effectum manutentionis, & revideretur decisio coram Dunozeo. Quo dubio postea per me proposito, & in loco ejusdem subrogato DD. dixerunt. *Constare de bono jure Curatorum etiam ad effectum manutentionis, & declarandam esse decisionem Dunozei, ut infra.*

1 Præclarum, & irrefragabile esse videtur motivum, super quo fundatur resolutio, defumptum ex juris assistentia, quam habent Curati Portionarii in administratione Sacramentorum, in exercitio omnium Actuum, & Jurium Parochialium, in exactione oblationum, ac Funeralium, tam in Ecclesia Parochiali, quam intra fines totius Parochiæ privativè quoad omnes, *cap. dilectus de Cappel. Monac. cap. fraternitatem de Sepult. Marefcot. variar. resolut. lib. 2. cap. 95. num. 12. & seqq. Barbof. de Paroch. part. 1. cap. 22. num. 1. & part. 3. cap. 26. num. 66. Cavalier. decis. 101. num. 1. & coram Zarat. decis. 45. num. 1. & decis. 123. num. 1. decis. 214. num. 6. par. 12. recent.*

2 Tantoque juris fomento assistit inevitabilis illa consideratio, quod tam ante, quam post erectionem Collegiæ, Cura Animarum penes eosdem Portionarios privativè quoad omnes alios continuè extitit. Et hanc veritatem cum discernent clariori lumine DD. in hac nova revisione, in hanc sententiam convenerunt, quod decisio edita coram bon. memor. Dunozeo sub die 25. Maii 1615. esset declaranda in ea parte, in qua firmatum fuit, eosdem Curatos Portionarios esse incapaces ad Curam Animarum, ex quo ista nequeat esse penes plures Curatos, cum monstruosum sit, unam Ecclesiam esse pluribus sponfis destinam; quod cum corrumpat ex circumstantiis noviter in informationibus in facto examinatis, ut inferius demonstrabo, cessat etiam fundamentum, in quo decisio Dunozei nititur; Cum verè, & realiter isti sint Curati, & ad eos spectat totale, & integrum Curæ Animarum ministerium cum juri-

Monacelli Form. Pars II.

bus, & emolumentis Parochialibus; Quia juri non repugnat, quod duo vel plures non possint esse insolidum Curati in *cap. non ignores, Joan. And. sub num. 3. vers. sed contra de præbend. & dignit. Hostiens. ibi num. 60. Butr. pariter num. 6. Mil. in reppertor. in verb. Eccl.*

3 Penes quos propriè, verè, & realiter dicitur residere omnimoda cura animalis, & habitua lis, pro qua habenda, non est necessaria formalitas sponsi, sed sufficit titulus perpetuus absque dependentia ab alio Parocho; hoc enim casu isti plures, licet non sint sponsi, tamen repræsentant sponsum, nempe Parochum, & de cætero verè habent Curam ipsam omnimoda, *Innoc. in cap. cum non ignores, num. 1. de præbend. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 20. à n. 142. ad 145.*

4 Dum enim in hujusmodi Ecclesia Parochiali isti tres Portionarii sunt coæquales, & provisi in titulum perpetuum, per concursum ad instar Parochorum, quamvis singuli dici non possint Rectores actu, negari non debet, quod habitu tales denominari non possint; & in ipsis, tanquam in uno corpore conservatur unicitas. *Lotter. de re benef. eodem lib. 1. q. 20. n. 198. in fin.*

5 Militante autem hujusmodi juris assistentia ad favorem eorundem Portionariorum in exercitio functionum, & juri omnium Parochialium, Præpositus, & Canonici conquæri nequeunt, quod Sac. Pagina, & Constitutiones fuerunt neglectæ, mandantes conjugium spirituale esse regulandum cum carnali, quod sicut istud plurimum uno eodemque tempore virorum Consortium abhorret, ita uno solo sponso illud contentum esset debet juxta *Text. in cap. quoniam vers. prohibemus de offic. Ord. cap. cum non ignores de præb. & dignit. & firmat decisio, quæ revidetur in §. ratio est. Considerabant autem DD. istos tres Curatos Portionarios, per se ipsos constituere unum Collegium juxta ea, quæ de novo adducuntur, & quæ in decis. coram bon. mem. Dunozeo examinata haud fuerunt, & stante hujusmodi Collegialitate componente unum corpus integrale, Cura Animarum non residet penes eorum singulos, uti Ecclesiæ sponfos, sed tantummodo remanet penes*

A a unum

unum Collegium, seu corpus ex pluribus membris constitutum, & compositum, & in eo conservatur unitas, & consistit Cura animarum Bald. in leg. 1. num. 5. versic. 7. quaro ff. de offic. Consult. Bellamer. cons. 38. num. 12. vers. cura Parochialis Ecclesie, Card. Tusc. verb. Parochia concl. 96. num. 1. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 20. n. 144. & seq. Et in hoc casu licet sint plures personæ, tamen unus est Curatus, quia omnes habentur loco unius, gl'of. in Canon. nunc autem verb. Diocletiani dist. 21. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 20. num. 145.

6 Ponderabant insuper DD. quod isti tres Curati non cohonestantur simplici nomine Parochorum, sed fulgent alia qualitate, nempe Portionariorum, ad effectum demonstrandi, quod uti singuli, non fruuntur prerogativa sponsi Ecclesie, sed uti corpus ex pluribus membris conflatum, ita ut istæ tres personæ omnino distinctæ, & separatæ, ac cœquales constituant unum Parochum, & sponsum Ecclesie S. Babylæ, & per consequens, non dicuntur simplices Vicarii, sed veri Parochi, & sponsi Ecclesie, in qua sunt perpetuo intitulati, ut in summario num. 1. & potiuntur jure decimandi, ut in præfenti summario num. 5. nec non jure funerandi, ut in eodem summario num. 6. & demum providentur per concursum, qui non est necessarius, quoties Cura residet penes Capitulum, ut in summario num. 7. Quæ omnia propriè conveniunt illis, qui ministerium Parochorum exercent, & de jure decimandi adsunt. Text. in cap. cum contingat de decimis, & in cap. fin. de Paroch. Rot. coram Comitulo decis. 111. num. 15. & cor. Zarat. decis. 53. num. 2. & de jure funerandi egregiè firmat Barbosa. de Paroch. part. 1. cap. 1. num. 3. & demum de provisione per concursum loquuntur Pac. Jordan. de benef. lib. 10. tit. 8. de collat. Paroch. num. 64. & seqq. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 31. num. 22. Gonzal. ad regit. 8. Cancellar. gl'of. 6. num. 158. cum plurib. seqq. Rota decis. 579. num. 2. & decis. 710. num. 1. part. 2. recent. & in Leodien. Paroch. 12. Januarii 1671. §. 1. cor. R. P. D. Calataja.

7 Indubitatum est, istos tres Curatos Portionarios constituere de per se Colle-

gium absque alia superioritate Prælati, quæ de essentia Collegii perneceffe non requiritur, ut firmat Joan. Andr. in cap. cum non ignores num. 2. vers. & si se. Zabari. ibi num. 2. de præben. Archidiacon. in Canon. sicut num. 2. vers. & licet non habeant Prælatum caus. 21. quest. 2. Rom. cons. 436. num. 6. Quod manifeste resultat, nedum ex eo, quod D. Carolus in incorporatione unius portionis cum aliis tribus nunc existentibus præcepit omnia debere esse communia, & pro indiviso, & imperpetuum Ecclesia per tres Curatos Portionarios fegeretur; ac etiam quod ipsi immediate constituerunt Arcam, fecerunt massam communem, & deputarunt Syndicum ad regendum, & administrandum bona communia ad eos spectantia, quod sufficit ad hoc, ut dicatur Collegium, quod non est nisi cœtus plurium cœqualium non minor tribus commune gubernium habentibus leg. 1. §. quibus ff. quod cuiusque univers. nomin. Innocent. in cap. cum non ignores sub num. 2. de præben. Card. in Clement. 2. num. 10. de ætate, & qualitat. Abb. in cap. nobis num. 8. vers. quando autem cognoscatur de jure part. Adde. ad Burat. decis. 455. num. 5. ver. Præcipua autem Rota coram Greg. XV. decis. 482. num. 4. & cor. Mantiv. decis. 215. num. 1. in fin. & coram Cavaler. decis. 274. num. 3. & decis. 584. & decis. 585. utrobique num. 2. par. 4. divers. & decis. 673. num. 2. par. 1. recent.

8 Consolidataque eo fortius remanet Basis fundamentalis boni juris, concurrentis ad favorem eorundem Parochorum privativè quoad omnes alios, ex quo tam ante, quam post Collegiatæ erectionem ullo unquam tempore abstinerunt, à ministerio exercendi hanc eandem Curam; Et ante erectionem in dubium revocari nequit, quod penes ipsos existit hoc jus privativè quoad omnes, dum ante illam erant cœquales, Ecclesiam Parochialem possidebant privativè, quoad omnem alium pro indiviso, & in communi, ejusque redditus communi nomine administrabantur, & sic inspecto juris rigore, penes eos uti Collegium formalitas sponsi Ecclesie rectè esse potuit, prout in rei veritate fuit, quia cum agatur de Ecclesia Parochiali, in qua existebant plures cœqua-

coæquales, qui illam possidebant in titulum perpetuum per concursum ad instar Parochorum: etiam sine qualitate Collegii, dici poterant Vicarii perpetui, qui possidebant omnimoda Parochorum jura, remanente qualitate Sponsi apud Episcopum Gonzal. in cap. *veniens* 2. num. 8. Fagnan. in cap. *ex parte* à num. 8. usque ad 28. ubi etiam Barbof. num. 2. & seq. de offic. Vic. Navar. conf. 11. de stat. Monac. num. 3. Ant. de But. conf. 51. num. 12. Garzias de benefic. part. 9. cap. 2. num. 286.

9 Hinc nullo modo obesse posse videtur conf. Oldr. ad 67. cui nitiur decif. bon. mem. *Durozetti*, quia illud habet locum in deputatis temporaliter ad Curam Animarum, idè non adaptatur casui, de quo agitur, nempe in institutis in titulum perpetuum, uti sunt Parochi Portionarii, de quibus loquimur, ut insinuat idem Oldr. ad num. 2. vers. *secus perpetuo*, & explicat Lotter. lib. 1. quæst. 20. num. 142.

10 Verum enim omnem difficultatem de medio tollit ipsa Bulla erectionis, & ex ea inevitabiliter patet, quod isti tres Curati Portionarii ante erectionem Collegiatæ habebant omnimodum, & absolutum jus exercendi omnes functiones Parochiales, & exigendi omnes oblationes, & emolumenta privativè quod quoscunque alios, prout gaudent veri Parochi, dum penes eosdem tres Portionarios, uti prius existerat, mandat Summus Pontifex, quod cura Animarum Parochianorum dictæ Ecclesiæ S. Babylæ imminet; itaut penes eos, de eo tempore, vel imminet cura omnimoda, vel saltem dicebantur Vicarii perpetui hujus Ecclesiæ, & utroque modo illis competit jus privativè quoad omnes alios, ut in exercente omnimodam curam cadere potest, & de Vicariis perpetuis remanente titulo apud alium, pariter compertum est in jure, quod habeant omnimodum jus privativè quoad omnes, etiam quoad illum, cui adheret cura radicalis, qui nequit se in aliquo ingerere sine licentia Vicarii perpetui Abb. in cap. *extirpande* 3. §. *qui vero Parochiale in 2. lectura* num. 15. de præben. Azorius inst. mor. par. 2. lib. 3. cap. 6. qu. 2. propè finem. Et dato quod cura radicalis, & principalis extaret penes Canonicos,

vel Episcopum, isti nequeunt se in Cura Animarum intrmittere invitis Vicariis perpetuis penes quos actualis Cura Animarum residet, ex quo propriè dicuntur hujusmodi Vicarii habere Curæ exercitium auctoritate juris, non autem ab ipso principali Ecclesiæ Rectore, quod egregiè, & latè firmat Barbof. de Parochis par. 1. cap. 1. à num. 56. usque ad 58. & in cap. *ex par. 6.* num. 25. de officio Vicarii Seraph. decif. 1009. num. 5.

11 Quod autem post erectionem Collegiatæ Curati amiserint jus privativum quoad Capitulum, & Canonicos, nullibi docetur, immò contrarium suadet tenor litterarum Sixti V. super hujusmodi erectione in quibus præmissa narratione, quod Ecclesia Parochialis S. Babylæ regi solita erat per tres Rectores Portionarios, transit ad erectionem Collegiatæ hujusmodi verbis estrenatis, ibi -- *Et in ea ultra tres portiones ipsius Ecclesiæ, quæ ut prius subsistant, nec per presentes ullatenus appressæ, vel extinctæ, neque unitæ, annexæ, & incorporatæ, nec confusæ sint, aut censeantur, sed illis in suo pristino statu remanentibus, itaut illas pro tempore obtinentibus Curæ Animarum Parochianorum dictæ Ecclesiæ S. Babylæ imminet.* Dum enim Summus Pontifex imperat, quod tres Portiones Curatæ subsistant, & in eorum robore, remaneant, ut prius, necesse est, ut nulla circa eas contigerit novatio, nec in substantia, nec in qualitate, cum hoc importet indoles clausulæ, ut prius l. *proponebatur ff. de Judic.* Perpenis maximè sequentibus verbis -- *Sed illis in suo pristino statu remanentibus, quæ magis præferunt, & manifestant enixam Papæ voluntatem, conservandi Rectoribus Curatis statim, in quo tunc sive de jure, sive de facto reperiebantur.* Ita ut nulla fieri debeat mutatio, Laderch. conf. 95. n. 6. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 38. n. 227. Posth. de manut. observ. 73. n. 2. & seqq. Rot. dec. 193. num. 9. par. 3. recent.

12 Quamobrem cum ex his appareat, Pontificem erigentem voluisse Curam Animarum remanere penes eosdem Curatos, & ab ea exclusisse Capitulum, & Canonicos, uti facere potuit, vel ipsam Episcopo, vel Capitulo, vel aliis trade-

re, ut observat Felin. in cap. in nostra sub num. 15. de rescriptis, & hoc jus eisdem Portionariis præservaverit, nullo modo Canonicis, & Capitulo hoc jus competit, quia si ad illos illam transferre voluisset expressè eisdem ad dictam Curam nominasset: Et talis est natura præservationis prioris status, ut non permittat illum in aliquo immutari, Innoc. in cap. dilectus, num. 4. vers. Monialium, ibique Abb. num. 9. de Capell. Monach. Anchar. conf. 404. num. 9. Rot. coram Dunozeo Jun. decis. 762. num. 8. & in rec. decis. 150. num. 11. & 12. par. 5.

13 Unde ex mente Pontificis Cura Animarum manet, sicut antea erat penes portionarios, & ipsi manent in suo statu, & honore, & propria jura agnoscunt, & gaudere debent eorum privilegiis uti antea Bullam erectionis fruebantur; Et dum Summus Pontifex noluit quidquam Parochis demere; Ita nullum jus Canonicos transferre voluisse censetur Barbol. de potest. Episcop. par. 3. allegat. 66. num. 46. Garzias de benefic. par. 12. cap. 2. num. 37. Mandos. ad regul. 12. Cancell. q. 1. num. 4. Rota in Toletana Depopulationis de Uzeda 7. Februarii 1661. §. finali coram hon. mem. Verospio.

14 Nec reperiri videtur repugnantia inter statum Collegialitatis, & statum Parochialitatis itaut in eadem Ecclesia infimal uniri non possit, absque eo quod inter se confundantur; Et juri non repugnat, quod Ecclesia Parochialis erigatur in Collegium, & nihilominus Cura non transferatur in dignitatem, aut Collegium, sed remaneat penes eum, qui illam antea habebat, Corrad. in prax. in benefic. lib. 2. cap. 2. num. 50. Gemin. conf. 132. sub num. 1. Zabarell. conf. 30. num. 50. Rot. de execut. litter. Apostolicarum cap. 5. num. 149. Cassador. decis. 12. de præbend. num. 5. Rembold. decis. 376. num. 6.

Neque hujusmodi fundamenta super quibus informante pro parte Curatorum ædificium eorum jurium erexerunt, dilabi possunt, ex Decreto facto ab Archiepiscopo in actu erectionis continente, quod dominium Ecclesie, & suppellectilium imposterum spectare de-

beret ad Capitulum, & Canonicos. Quoniam inspecto, quod in eodem Archiepiscopo deficiebat, tam potestas, quam voluntas nullo modo Portionariis dictum Decretum aliquod præjudicium inferre valuit.

15 Defectus potestatis in Archiepiscopo controversi nequit ob resistantiam ortam ex dispositione Summi, Pontificis, qui cum in ea stabiliverit omnia in eodem statu remanere debere, remansit idem Executor denudatus omni potestate, primævum statum immutandi, & novum inducendi, & ei deficiebat omni facultas, prævertendi formam sibi in Brevis præscriptam, & sub certis modis limitatam Cap. Venerabilis 37. de offi. delegat. cap. cum dilecta 22. ibique gloss. in verb. transponentes de Rescript. Rota de execut. litterarum Apostolicarum cap. 12. num. 8. Rota coram Eminentiss. Ottob. decis. 153. num. 4. & coram Dunozeo Jun. decis. 242. n. 6. & in recent. decis. 277. num. 4. & decis. 404. num. 13. part. 4. tom. 2. & decis. 261. num. 26. part. 7. recent.

16 Attento præsertim, quod Brevis erectionis reperitur munitum Clausula sublata & Decreto irritanti, ex quo remanet exclusa omnis potestas in Archiepiscopo aliquid in illius executione innovandi, etiamsi accesserit consensus Portionariorum, ejus temporis, qui simul, & semel in erectione ejusdem Collegiate juxta præceptum Testatrix effecti fuerunt Canonici, dum non agebatur de illorum privato favore, sed de interesse Ecclesie, & successorum. Joann. de Anania in cap. quia frustra num. 6. de usuris Gabriel. conf. 151. num. 16. & 17. lib. 2. Caputaquen. decis. 86. par. 2. Bich. dec. 98. num. 1. & 7.

17 Accedit quod deficiebat in Archiepiscopo omnis, & quæcumque potestas subjiciendi Portionarios dominio Præpositi, & Canonicorum, quia isti erecti fuerunt sub jure patronatus Laicorum, unde Cura, quæ prius erat libera redacta esset in servitutem quod nulli Ordinario permittitur, & præcipue esset facere illud quod prohibet Sac. Concil. Tridentin. sess. 25. cap. 9. de reformat. Rot. decis. 63. num. 2. part. 16. recent. Itaut si verum est

esset, quod Ecclesia servitutis jugo subiecta fuisset, opus esset in præsentem, primævo libertatis statui eandem restituere, ut disponit idem Concil. *dist. sess. 25. cap. 9. in fin.* & egregiè ratiocinatur Vivian. *de jure patronat. par. 3. lib. 19. cap. 5. num. 40.*

18. Certior autem viget voluntatis defectus in eodem Archiepiscopo, qui dum in actu erectionis expressam declarationem emisit, quod non intendebat mutare statum illius, sed quod portiones, ut prius subsisterent; nec annexæ, nec incorporatæ, nec unitæ censerentur. Concedendum dominium Præposito, & Canonicis intelligi debet hoc perpetrasse citra innovationem præcedentis status Ecclesiæ; Et idèd quoad jus præminentiale circa Collegialia, non quoad exercitium Curæ censerit debet suam auctoritatem interposuisse, & hoc magis expressè post actum erectionis factus fuit, dum novam, & reiteratam declarationem emisit, nempè. *Quod in his, quæ spectant ad Parochos ratione Curæ, & Animarum, & administrationis Sacramentorum, tam onera, quam commoda, & emolumenta, ad ipsos Parochos pertineant; In his verò, quæ propria sunt Collegiatarum, & quæ jura Capituli concernunt pertineant ad Præpositum, & Canonicos, ut in præsentem summario num. 2.* Et huic apertæ ejusdem Archiepiscopi menti accessit declaratio per Vicarium Generalem antè motam litem promulgata, ut in Summario num. 3. & ob id clare patet remansisse illæsa jura Parochorum, & decreta ab Archiepiscopo antea emanata, intelligenda sunt de Ecclesia merè Collegiata, respectu quorum non aderat Pontificis prohibitio, quia de jure non repugnat Ecclesiam subesse pluribus independentibus diversis respectibus, *Glos. in Clement. frequent. verb. ad mensam in princip. de Excess. Prælat. Bellamer. cons. 20. num. 10. Murga par. 2. q. Past. q. 2. de divis. unius §. 7. num. 23. in fine, Cardin. Tusch. verb. Beneficiati concl. 68. num. 7.*

Et ex his resolutum fuit. *Constare de bono jure Curatorum Portionariorum Ecclesiæ S. Babilæ etiam ad effectum manutentionis, & declarata fuit decisio bon. mem. Dunozei juxta sensum Dominorum.*

Utraque parte informante. &c.

Monacelli Form. Pars II.

R. P. D. VICECOMITE
Romana pecuniaria.

Veneris 2. Decembris 1678.

ARGUMENTUM.

Dispositio Testatoris declarata ab eo; qui fuit communicata non dicitur captatoria sed valida, præsertim in relictis ad pias causas. Subscribens scripturam censetur approbare omnia in ea contenta.

SUMMARIUM.

- 1 Declaratio voluntatis Testatoris facta ab eo, cui fuit communicata plenè probat si fiat cum juramento.
- 2 Subscribens Scripturam, censetur approbare omnia in eadem contenta.
- 3 Dicitio imò est correctiva præcedentium.
- 4 Testator communicans secretum suæ voluntatis, non dicitur, commississe in tertium substantiam dispositionis, sed tantummodo declarationem.
Dispositio Testatoris commissa in voluntatem tertii, est valida in relictis ad pias causas. ibi.
- 5 Legatum factum favore Confraternitatis censetur relictum ad piam causam, præsertim si habeat Ecclesiam annexam.
Legatum relictum causa studii dicitur pium. ibi.

DECISIO VI.

1. **D**omini permanentes in resolutis die 28. Martii præteriti iterum extimarunt, nullam pecuniarum quantitatem esse ad Bancum reportandam, quia illæ exactæ fuerunt de mandato Episcopi Testatoris directo eidem Banco totam earum summam continente, & successivè erogatæ in pia legata secundum voluntatem ejusdem Testatoris per P. Josephum ejus Confessarium, cui illam communicaverat, medio Juramento declarati per text. in l. Theopompus ff. de dot. prælegat. Bart. in l. quem hered. ff. de reb.

A a 3 dub.